

VICENÇ LLORCA

EL POETA I LA PÈRDUA

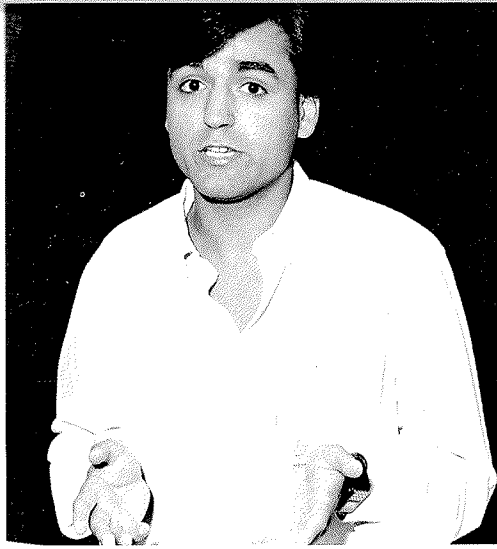
VICENÇ LLORCA, nascut a Barcelona el 1965, autor dels poemes de l'antologia «Miscel·lània 6» (Laertes, 1984) i de l'«Antologia poètica universitària 1985» (Ed. Proa), guanyador del premi Ciutat de Santa Coloma 1984 amb el llibre de proses poètiques «Cròniques Còsmiques», col·laborador en diverses publicacions i revistes, i també autor d'aquest llibre de poemes, LA PÈRDUA, que ara comentem, és, abans que res, un poeta de ciutat, és a dir, un exiliat del Paradís Perdut, com tothom però particularment ell, la qual cosa implica un viatge constant (amb tren, amb metro, amb cotxe, amb autobús i tot sol) a través de l'espai —els altres— i del temps —ell mateix—. Tota aquesta dinàmica per buscar alguna cosa. Quina?

Per què, vejam, què ha perdut? Què ha perdut, a fora o a dins, que li cal la poesia per a cercar-ho? En suma, què ha perdut a la ciutat? Ja és ben curiós (i misteriós) que un home jove com ell declari, al llindar mateix de la pròpia obra, que inicia el seu itinerari poemàtic a partir d'una mancança o, encara més, a causa d'aquesta fretura. Estranya paradoxa. Tanmateix, el fet no ha de resultar tan inversemblant, si considerem que qui planteja l'aparent contradicció és un oficial de la poesia, aquest art de conciliar els dos extrems del silenci: la creació de la paraula i el repòs de les paraules.

Per tant, el seu llibre és lúcid. Precedit d'un pròleg de Jaume Vidal i Alcover, en el qual se'ns convida a la lectura d'una ànima jove (si l'ànima sempre és jove!), el llibre, no: l'home (aquesta ànima jove), sap que només pot iniciar el seu periple humà, el diàleg amb el tot, recolzant-se en l'impuls de sentir-se desposseït. Llavors, viure serà la cerca de viure; escriure, la recerca del mot; dir, el percaçament del sentit, que no trobem mai perquè s'ha perdut ontològicament, per la senzilla raó de néixer i esdevenir conscients. Així, doncs, «la pèrdua» podria ser la de la vida per la vida, la del silenci per la paraula, la del monòleg íntim pel diàleg general, aquest diàleg que consisteix a lluitar, rivalitzar, entendre'ns, pactar i estimar.

LA CIUTAT I EL VIATGE

Tota aquesta epopeia singular s'esdevé a la ciutat (en quin altre indret si no?), durant el llarg i feixuc viatge de no moure'ns de la terra adjudicada. Nòmada d'un lloc en un mateix lloc, mesurant, però, les immenses distàncies del pensament, el poeta ens diu:

*Recordo el fred, el vent, el caminant que lluita
quan el camí li fuig —perquè morir és quedar-se—,
i el camp no li és prou fruit, perquè l'enyor el cuita
envers les denses sals on viure és allunyar-se.*

En conjunt, l'obra —com l'Obra Mateixa— és un moviment i cercle viciós alhora, viatjar i comprovar la immobilitat del vehicle carnal. Això no treu la legitimitat del clam. ¿I on millor el crit, de guerra o d'amor, que dins l'àmbit o la fumera de la música, pretext del poeta per a agilitar amb més vehemència les seves densitats expressives?

*Infants porten a les mans l'incert destí d'un astre
I la sang, pels carrers de Jahvè, es vessava
Assaja un cant, ciutat, aixeca un prec ciutat!
Totes les noies morien als braços d'un autobús
I ara em dius que la nit és presó de l'amor*

Més tard, extingida la música, que sempre resulta inútil per a commoure la matèria i la mort, subsistirà l'alè de la vida i el reconeixement de l'inevitable moviment invers, també musical, encara, descobrint i descrivint el motiu sagrat que comprèn —potser— la vertadera pèrdua.

*Tot ho perceps: et cal un retorn,
sentir la ciutat propera als teus pulmons,
un llit en un edifici que et perdoni
el teu oblit de Déu.*

LA METÀFORA I LA IMATGERIA

Un poeta no seria «bo» si només filosofés. Per això, cal dir sense voler dir, o bé voler dir sense dir-ho. Posar-se una màscara? Insinuar? Fingir? Mentir? No és això. És, simplement, fer poesia. I fer-la com sigui i on sigui; per exemple en una plaça o amb una plaça. O confondre (error circular també) una plaça amb una noia. I escriure:

*Et penetro. M'agrada l'avidesa
que tens quan et camino,
quan et recorro el cos,
secret de laberints,
joc de sortides i d'entrades perennes,
sempre igual i sempre diferent
a cada nova consciència.*

Sí, imatgeria igual a enginyeria. Deu ser que, per buscar el que s'ha perdut, calen imatges, cal enginy. Cal, sobretot, que la cosa perduda (Déu o la dona, el que s'esvaí o el que vindrà) se senti seduïda i caigui al parany de qui la cerca. Trobada la paraula justa i vibrant, a voltes la més desconcertant, l'Amagat apareix i el poeta captura. No hi ha res ocult que es resisteixi a la invocació. Jo sempre he dit que la poesia no és mètode, és màgia. El Vicenç Llorca hi deu estar d'acord. Fixeu-vos quins versos:

Cel, tu clames l'estranyesa que ens mira i ens sobreviu!

O bé:

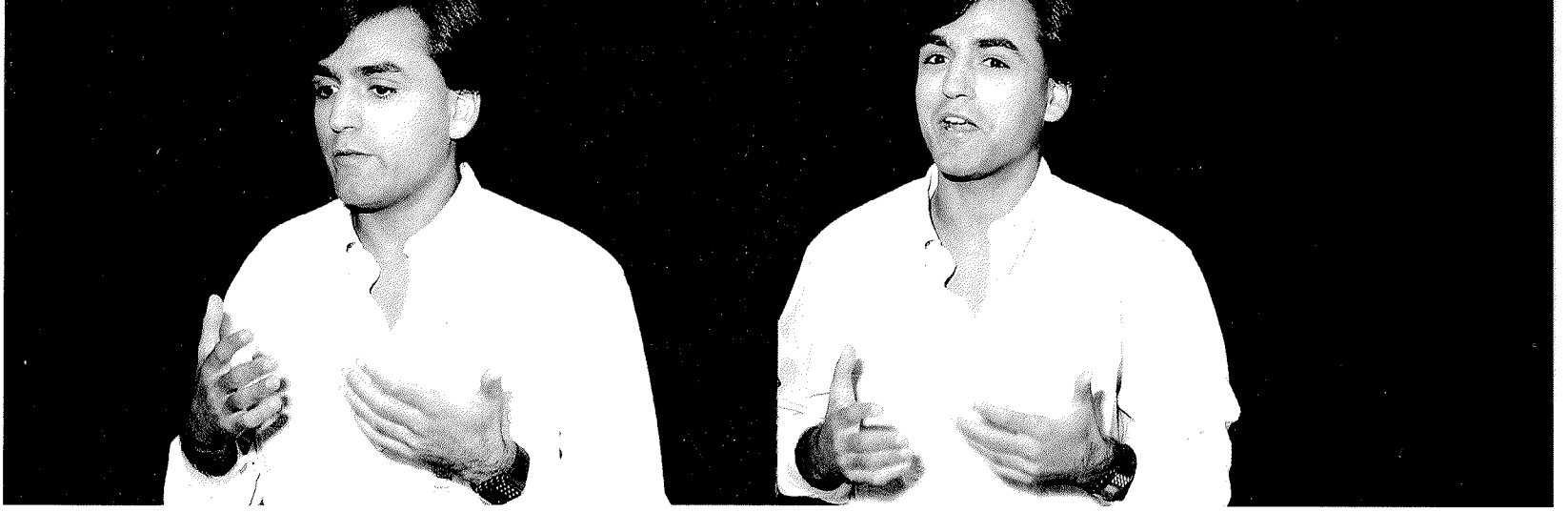
*Cridaves
o era l'alba
qui em sostenia el somni del món?*

O també:

*Recordaré.
Les flexions de l'esquena d'un record.
Record de notes, record d'ulls, ulls de notes
com llacs que absorbeixen
l'infinit desbordament del desig.*

I, encara:

*Bellesa que m'has fet
per tu, el perdedor de rostres i al·leluies.
Carrers, la meua vida; temples, l'abatiment
des de la llum. Distància.*

DIVERSITAT I UNITAT

Bé, no acabariem mai. M'ha estat difícil de triar versos exemplars d'entre tants versos exemplars. Aquest llibre, ara que el tinc obert, tot ell em pesa als ulls amb el pes de la claror. Ara bé, pam a pam, ¿què hi ha volgut dir, el poeta? ¿Què hi diu, realment, a mesura que el paisatge canvia segons les exigències de l'odissea? ¿Quines són les etapes imprescindibles del procés i quines les vicissituds que configuren l'aventura? Per tal d'escatir-ho m'hauria calgut una anàlisi freda, i jo no sóc cartògraf, ni cirurgià, ni teòleg, únics especialistes de la dissecció, que és la crueltat disculpada, no sóc sinó un senzill amant de la síntesi, esfera on penso que rau, totalment i desbordant, el punt dolç de l'interès, ja que —i no és il·lusió— el cor de qual-sevol organisme, com el centre de l'univers, polsa a tot arreu. Malgrat això, per als esperits classificadors, explicaré que l'obra consta de tres parts:

I. DEL RETORN, recull de 6 sonets que ens submergeixen en una mena d'element mític, estructurat, amb connotacions clàssiques i regustos grecs. L'estètica per l'estètica, diria algú. A mi em sembla més encertat de dir l'estètica al servei d'un plantejament en el qual s'imposa la ingenuïtat pròpia de la mitologia; ingenuïtat, però, com a matèria primera de reflexió.

II. INACABADA, espai intermerdi, reservat no tant a la investigació com a l'autoinvestigació, sempre nebulo-

sa. Aquell ideal, aquella utopia, de la primera part s'ensorra i se succeeixen motius melòdics, harmonies interiors, amb l'inevitable surrealisme subsidiari. Aquí, consegüentment, predominen el ritme i el so per damunt del sentit i l'argument.

III. L'ÚLTIM RETORN. El so emmudeix i dona pas a la forma i al sòlid que l'assumeix, units per arribar, amb nitidesa, a alguna proposta o desenllaç final. Sorgeixen escultures parlants i espais públics petjats amb tota la càrrega humana de l'autor i del món que el condiciona i redimeix ensems. En aquesta darrera part —fusió de vida i art— el poeta assoleix els seus moments més brillants, els tons més càlids i sincers.

Però tot això —distints vehicles per a un sol ocupant— no significa sinó la complexitat i la riquesa d'un viatge en el qual el «jo» es recupera a si mateix, car era el jo (ara ho sabem!) la cosa perduda: la PÈRDUA. Després de saber-ho, nosaltres i el poeta, aquest reconeix:

*I, humil, aspirar només
a divertir la Paraula
per si un dia reprenc el llenguatge.*

Que sigui ben aviat!

Màrius Sampere

